БҰЛАНДЫ АУДАНЫ

BULANDY AQPARAT

№ 5 (507)
06.02.2026

Аудандық қоғамдық-саяси газет
Районная общественно-политическая газета

Конституциялық реформа

Ақмола облысы Қазақстанның жаңа Конституциясын талқылауға белсенді қатысты

Қазақстанның жаңа Конституциясының жобасы қолданыстағы Негізгі заң мәтінінің 80 пайыздан астамын өзгертуді көздейді. Мұндай ауқымды реформа оның жай ғана қабылдануымен шектелмей, әзірленіп жатқан құжаттың негізіне қандай қағидаттар мен ережелер қаланатынын терең түсінуді талап етеді.

Дәл осы тұрғыда Ақмола облысында облыстық активтің қатысуымен кеңес өтіп, жаңа Конституция жобасы мен оның практикалық маңызы талқыланды.

«Конституцияны жаңарту қажеттілігі қоғамдық үміттердің өзгеруіне байланысты. Бүгінде азаматтар мемлекеттен рәсімдердің формалды сақталуын емес, құқықтарының нақты қорғалуын, әділ шешімдер мен ашық диалогты күтеді. Конституция Негізгі заң ретінде осы үміттерге сай келіп, мемлекеттік басқару жүйесінің барлығына айқын бағдар беруі тиіс», – деп атап өтті Ақмола облысы әкімінің міндетін атқарушы Елдос Рамазанов.

Реформа үдерісінде өңірлердің қатысуы айрықша маңызға ие. Конституциялық реформа жөніндегі комиссия құрамына Ақмола облыстық мәслихатының төрағасы Бейбіт Жүсіпов кіріп, оның барлық отырыстарына қатысқан. Кеңесте сөз сөйлеген ол комиссия жұмысы басталғаннан-ақ қоғаммен ашық диалог форматында жүргізілгенін, ал ұсынылып отырған Конституция жобасы жабық шешімдердің емес, кең ауқымды қоғамдық талқылаудың нәтижесі екенін атап өтті. Оның айтуынша, өзгерістердің ауқымы мен адамның қадір-қасиетін қорғауға бағытталуы қоғамдық дамудың жаңа негізі қалыптасып жатқанын көрсетеді.

Кеңес барысында атап өтілгендей, бүгінгі қоғамдық сұраныс рәсімдердің формалды орындалуына емес, адам құқықтарының нақты қорғалуына, шешімдердің әділдігі мен биліктің жауапкершілігіне бағытталған. Дәл осы сұраныс жаңа Конституция жобасының негізіне алынған. Адамға бағдарланған қағидат күшейтіліп, құқықтар мен бостандықтарды қорғау тетіктері кеңейтіледі, мемлекеттік органдардың қабылдайтын шешімдері үшін жауапкершілігі арта түседі.

Aqmola_region.

Ардагерлер қозғалысы: бірлік, тәжірибе және сабақтастық

Аудан әкімдігінде, аудан әкімі Ардак Смайыловтың қатысуымен, аудандық Ардагерлер Кеңесінің XIV есептік-сайлау конференциясы өз мәресіне жетті. Конференция жұмысына Облыстық қоғамдық кеңес төрағасы, облыстық ардагерлер кеңесінің президиум мүшесі Қабдуали Кулушев қатысты.

Кездесу аудандық ардагерлер кеңесінің төрайымы Биғайша Туртанованың есептік кезеңдегі атқарған жұмысы туралы баяндауынан басталды. Айтылғандай, қазіргі уақытта Буланды ауданында 4913 зейнеткер тұрады, оларға 23 тыл еңбеккері, ҰОС қатысушыларынан 2 қайтыс болған мүгедек әскерилердің жары, 93 саяси репрессия құрбандары, 49 Ауған соғысы майдангері, 2 «Чернобыль» ардагері және 6 отбасыларында әскери қызметшілер қаза болғандар жатады. Сонымен қатар 337 көпбалалы аналар «Алтын алқа» және «Күміс алқамен» марапатталған, 4 зейнеткер соғыс ардагерлеріне теңестірілген, 8 зейнеткер соғыс мүгедектері санатына енгізілген, 11 ардагерге «Ауданның Құрметті азаматы» атағы берілген және 1 зейнеткерге «Қазақстан Республикасының Құрметті азаматы» атағы берілген.

Әрине, Биғайша Еслямбекқызы атап өткендей, Ел басшысының халыққа жолдаған Жолдауында еліміздегі халықтың өмір сүру сапасын жақсарту міндеттері белсенді азаматтық ұстанымы мен қайырымды ұрпақтың белсенді қатысуынсыз жүзеге аса алмайды. Бүгінгі таңда біздің құрметті қарттарымыз қоғам өмірінің барлық салаларында белсенділік танытуда. Қарттар – біздің мақтанышымыз, қымбат қазынамымыз. Олар бізді тәрбиелеп, елге, қоғамға адал еңбегімен қызмет етіп, ұрпаққа мол тәжірибе мен даналық қалдырған. Қоғамның міндеті – осы мұраны сақтай отырып, қарттарға қамқорлық, құрмет пен назар аудару. Олардың өмір жолы, төзімділігі мен адамгершілік құндылықтары бізге үлгі, қоғамның рухани негізін нығайтуға септігін тигізеді.

Аудандық ардагерлер қозғалысының негізін, сөзсіз, алғашқы ардагерлік ұйымдар құрайды. Аудандық ардагерлер ұйымында 53 алғашқы ардагер ұйымы біріктірілген, оның ішінде 2025 жылғы тамызда 30 ардагер ұйымы құрылды. Оның 4-еуі Макинск қаласында, 26-сы ауыл елді мекендерінде, және осы ұйымдарға 4 мыңнан астам зейнеткерлер кіреді.

Алғашқы ардагер ұйымдарының белсенділігін арттыру және зейнеткерлерді ұйым қатарына тарту жұмысы олардың лайықты өмір сүруін, белсенді қызметін қамтамасыз ететін маңызды бағыт болып табылады.

Ардагерлердің қызметі шынайы жағдайды талдап, қозғалыстың белсенділігін арттыруға бағытталған жаңа жұмыс формаларын іздеуге негізделген. Белсенділікті арттыру үшін мемлекеттік органдармен, қоғамдық бірлестіктермен ынтымақтастық жүргізілуде.

Есеп беру барысында ауданымызда «Арнайы әлеуметтік қызмет көрсету орталығы» жұмыс істейтіні атап өтілді, онда 55 адам тұрады және олар ардагер ұйымына біріктірілген. Бұл мекемеде психологиялық, құқықтық көмек көрсетіледі, әлеуметтік-медициналық қызметтер мен әлеуметтік реабилитация, мәдени демалыс ұйымдастырылады.

Аудандық алғашқы ардагер ұйымдарында барлық зейнеткерлердің тіркеуі жүргізілді, 2025 жылғы маусымда барлық ұйымдар бойынша есептеліп, басқа өңірге көшіп кеткен 205 зейнеткер анықталды.

Ардагер ұйымдары мәдениет қызметкерлерімен бірлесе отырып, Ерлік және Патриотизм сабақтарын, Ұлы Жеңіс күні мен Отан қорғаушылар күніне арналған концерттік бағдарламалар өткізеді. Оқушылар мен жастар ардагерлерге көмектесіп, олардың естеліктерін қызыға тыңдайды.

Ұрпақтар жүздесулер, еңбек әулеттерімен кездесулер, Ассамблея күні аясында мерекелік шаралар өткізу арқылы салт-дәстүрлер мен отбасылық құндылықтарды сақтау жұмыстары жүргізілуде.

Ардагерлер қозғалысына еріктілер үлкен қолдау көрсетуде, бұл патриоттық сезімдерді нығайтып, жастардың қарттарға деген құрметін айқындайды. Жастар митингтер, флешмобтар, шеру-дала көрсетілімдері, Ұлы Жеңіс күніне арналған концерттер сияқты іс-шараларға белсене қатысады.

Ардагер қозғалысының жұмысында ақпараттық қолдау маңызды рөл атқарады. Өткізілген іс-шаралар «Bulandy Aqparat» газетінде тұрақты жарияланып, еңбек ардагерлері туралы мақалалар жас ұрпаққа туған жер тарихы мен еңбекке құрмет сезімін қалыптастыруға, қоғам дамуына үлес қосқан адамдарға деген құрметті тәрбилеуге ықпал етеді.

Биғайша Еслямбекқызы өз баяндамасында ардагерлік ұйымдары адамдарға тек пайдалы кеңестер мен ұсыныстармен ғана емес, нақты іс-әрекеттерімен де қолдау көрсететінін атап өтті.

(Жалғасы 2 бетте).

Ардагерлер қозғалысы: бірлік, тәжірибе және сабақтастық

(Жалғасы, басы 1 бетте).

Атап айтқанда, есепті кезеңде 37 ауызша өтініш келіп түсті, олардың барлығы оң шешім тапты. 2025 жылдан бастап демалыс-жазылу шығындарын өтеу бойынша жеңілдіктер енгізілді, олардан 93 аудан ардагерлері пайдаланған.

Қарттардың әлеуметтік-мәдени белсенділігіне жағдай жасалып, олардың интеллектуалдық және мәдени қажеттіліктері жүзеге асырылуда.

Шахмат, дойбы клубтары, «Өмір шуағы», «Ақ жаулық» вокалдық топтары, ақын ардагерлермен кездесулер, мерекелік кештер және тағы басқа шаралар ұйымдастырылды. Жалпы, есепті кезеңде ардагерлер мен зейнеткерлер үшін 80нен астам мәдени шаралар өткізілді.

Соңғы жылдары ардагерлердің басым көпшілігі қоғамдық өмірде белсенділік танытып келеді. Бұл ардагерлер патриоттық ұстанымымен ерекшеленеді. Сондықтан бүгінгі таңдағы мақсат — қарттардың белсенділігін арттыру және ұйым жұмысына қатысатын мүшелер санын көбейту. 134 ардагер «Amanat» партиясының аудандық филиалы мүшесі болып есептеледі.

Биғайша Туртанова атап өткендей, ардагерлер қозғалысының нәтижелілігі олардың әлеуметтіксаяси белсенділігіне, қоғамдықсаяси үрдістерге әсер ету мүмкіндігіне тікелей байланысты. Бүгін ардагерлер активі қоғамдық кеңестерде, комиссияларда, жергілікті өзінөзі басқару органдарында жұмыс істейді. Оның құрамы 70тен астам ардагерді құрайды.

Аудан ардагерлер ұйымдары құрметті адамдардан құралғандықтан, сенім атмосферасы қалыптасып, жұмыс белсенділігі артуда. Сондықтан бүгінгі таңда ардагер ұйымдары өздерінің мүмкіндігін қоғам мен жастардың өмір сапасын жақсарту, патриоттық тәрбиелеу саласында ұсынып отыр.

Өз сөзін аяқтай отырып, Биғайша Еслямбекқызы ардагерлердің қоғамдықсаяси өмірге белсенді қатысқаны, патриоттық қоғам құрудағы жауапкершілігін арттырғаны үшін алғысын жеткізді.

Ресми бөлімді аудан әкімі Ардак Смайылов жүргізген марапаттау рәсімі жалғастырды. Ардак Дулатұлы ардагерлерге олардың қажырлы еңбегі, азаматтық ұстанымы және аудан дамуына қосқан елеулі үлестері үшін шынайы алғыс айтты.

Ардагерлер қозғалысына көп жылдар бойы адал қызмет еткендері, патриоттық тәрбиелеудегі, жастарды біріктірудегі және қоғамдық іс-шараларды ұйымдастырудағы үлестері үшін құрмет грамоталарымен Аманкелді ауылдық округі ардагерлер кеңесінің төрайымы Елена Ивановна Дорохова және Вознесенка ауылдық округі ардагерлер кеңесінің төрайымы Марина Николаевна Редекоп марапатталды.

Конференция жұмысы аудандық ардагерлер кеңесінің тексеру комиссияның төрайымы Галина Вахрушеваның баяндамасымен жалғасты. Ол есептік кезеңдегі кеңестің қаржылықшаруашылық қызметі туралы баяндама жасады.

Күн тәртібіндегі баяндамаларды талқылау барысында Капитоновка ауылдық округ ардагерлер кеңесінің төрағасы Қайырниса Баталова, Аманкелді ауылдық округі ардагерлер кеңесінің төрайымы Елена Дорохова және Вознесенка ауылдық округі ардагерлер кеңесінің төрайымы Марина Редекоп сөз сөйледі.

Облыс орталығынан келген қонақ, Облыстық қоғамдық кеңес төрағасы Қабдуали Кулушев сөз алып, ардагерлер қозғалысының жұмысына жоғары баға берді. Қабдуали Қабыкенұлы атап өткендей, жергілікті атқарушы билік қолдауның арқасында өңірлік ардагерлер қозғалысын қаржыландыру соңғы жылдары үш есе артқан, бұл қозғалыстың ауқымын кеңейтіп, әлеуметтікпатриоттық жобаларды іске асыруға мүмкіндік беріп отыр.

Күн тәртібіне сай конференцияда ардагерлер кеңесінің төрағасы, ревизиялық және мандаттық комиссия төрағалары сайланып, сондайақ олардың құрамдары бекітілді. Аудандық ардагерлер кеңесінің мүшелері тарапынан төраға қызметіне қазіргі төрайым Биғайша Туртанованың кандидатурасы бір ауыздан қолдау тапты.

Ветеранское движение: единство, опыт и преемственность

В районном акимате, с участием акима района Ардака Смаилова, состоялась XIV отчетно-выборная конференция районного Совета ветеранов. В работе конференции принял участие председатель Общественного совета, член президиума совета ветеранов Акмолинской области Кабдуали Кулушев.

Встреча ветеранов труда началась с выступления председателя ветеранского движения в районе Бигайшы Туртановой о проведенной работе совета за отчетный период. Как было отмечено, в настоящее время в Буландынском районе проживают 4913 пенсионеров, в т.ч. 23 тружеников тыла, 2 жен умерших инвалидов и участников ВОВ, 93 жертв политических репрессий, 49 воинов – афганцев, 2 чернобыльцев и 6 семей погибших или умерших военнослужащих. 337 многодетных матерей награждены подвесками «Алтын алқа» - «Күміс алқа», приравненных к участникам войны 4, к инвалидам войны 8, 11 ветеранам присвоено звание «Почетный гражданин района» и 1 пенсионеру присвоено звание «Почетный гражданин Республики Казахстан».

Несомненно, как подчеркнула Бигайша Еслямбековна, выполнение задач, поставленные в Послании Главы государства народу Казахстана, по улучшению качества жизни населения страны, без активности и гражданской позиции людей мудрого возраста невозможно. Ведь сегодня наше почетное старшее поколение представлено во всех сферах жизнедеятельности. Старшее поколение - это наша гордость, наше дорогое достояние. В свое время они воспитали нас, работали на пользу своей страны и общества, во имя детей и внуков, оставили в наследство богатый опыт и мудрость поколений. Долг общества - бережно хранить это наследие, окружать старшее поколение заботой, вниманием и уважением. Их жизненный путь, стойкость и нравственные ценности служат для нас примером и опорой, помогают сохранять связь времен и укреплять духовные основы общества. Прислушиваясь к их советам и опыту, мы учимся ответственности, терпению и человечности, чтобы передать эти качества следующим поколениям.

Основа ветеранского движения в районе, безусловно, являются первичные ветеранские организации. Районная ветеранская организация объединяет 53 первичных ветеранских организаций, из них в августе 2025 года было создано 30 ветеранских организаций. 4 - в городе Макинск, 26 - в сельских населенных пунктах, в которые входит более 4 тысяч пенсионеров.

Продолжается работа по повышению активности первичных ветеранских организаций и по вовлечению пенсионеров в ряды организации является одной из приоритетных задач, гарантирующих им достойную жизнь, активную деятельность, почет и уважение в обществе.

Деятельность представителей мудрого возраста основана на объективном анализе состояния дел и поиска новых форм работы, которые способствовали бы повышению активности движения. Для повышения активности первичных ветеранских организаций осуществляется сотрудничество с представителями государственных исполнительных и представительных органов, общественных объединений.

В докладе также было отмечено, что в районе работает КГУ «Центр оказания специальных социальных услуг», в котором проживает 55 человек, они объединены в ветеранскую организацию. В данном учреждении оказывается психологическая, юридическая помощь, специалисты осуществляют социально-медицинское обслуживание, квалифицированную помощь по социальной реабилитации, организацию культурного досуга.

Для повышения активности и вовлечения в ряды ветеранской организации новых членов используются различные методы. Каждый из членов районного Президиума закреплен за определенным микрорайоном города, они пропагандируют работу ветеранского движения и вовлекают в ее ряды новых членов. В первичных ветеранских организациях района ведется учет всех пенсионеров по месту жительства, в июне месяце 2025 года проведен учет по всем первичным ветеранским организациям, где было выявлено 205 пенсионеров, не проживающих в нашем районе. При сверке с отделом социальной защиты, было выявлено, не снимаясь с учета нашего района, выехали в другие регионы.

Ветеранские организации, совместно с работниками культуры, систематически проводят уроки Мужества, Памяти, Патриотизма, встречи с ветеранами войны, 9 Мая и в День защитника Отечества звучат поздравления и концертные программы в адрес ветеранов войны и защитников Отечества. К ветеранам и труженикам тыла часто приходят учащаяся молодежь, оказывают посильную помощь, молодежь с удовольствием слушают воспоминания о войне и о трудовой деятельности ветеранов и тружеников тыла.

С участием молодежи проводим встречу трех поколений семей по сохранению семейных ценностей, встречу с трудовыми династиями, в День Ассамблеи народа Казахстана – фестивали дружбы народов по сохранению традиций своего народа; бережного отношения к обычаям родной страны; уважения обычаев и культуры других этносов, стремление к сотрудничеству с ними. Формы проведения мероприятий разнообразные: беседы, лекции, конференции, «круглые столы», дискуссии с приглашением ветеранов войны и тыла, воинов-афганцев.

Все проводимые мероприятия, несомненно, формируют у молодежи и у людей старшего поколения активную жизненную позицию, способствуют повышению их активности и решению общегосударственных задач.

Большую поддержку старшему поколению оказывает деятельность волонтеров, тимуровцев, ведь таким образом, происходит укрепление патриотических чувств подрастающего поколения района и проявление уважения к пожилым людям в обществе. Учащаяся и работающая молодежь также принимает активное участие в социально-значимых мероприятиях ветеранского движения, таких как митинги, флешмобы, смотры-конкурсы строевой подготовки, концерты, посвящённые празднованию Дня Победы.

В работе ветеранского движения большое значение имеет информационная поддержка. Так, проведенные мероприятия различного формата постоянно освещаются в районной газете «Bulandy Aqparat». На страницах газеты часто публикуются статьи о ветеранах труда, внесших достойный вклад в социально-экономическое развитие района, что способствует формированию у молодёжи уважительного отношения к труду, истории родного края и людям, которые своим упорством и преданностью делу создавали его благополучие. Через такие публикации передаётся преемственность поколений, укрепляется чувство гордости за свой район и понимание того, что личный труд и ответственность каждого человека имеют значение для развития общества в целом.

Бигайша Еслямбековна в своем выступлении отметила, что ветеранские организации помогают людям быть на уровне запросов общества не только своими полезными советами, рекомендациями, но и конкретными делами. За отчетный период было 37 устных обращений, все они были решены положительно. С 2025 года было введено льготы по возмещению расходов по санаторно-курортному лечению, которым воспользовались 93 ветераны района.

Не менее важным является вопрос социально-культурной активности пожилых людей. Создаются необходимые условия для реализации интеллектуальных и культурных потребностей, поддержки жизненной активности и создания благоприятной атмосферы для общения. Ветеранские организации стремятся побудить пенсионеров и ветеранов к здоровому и активному образу жизни. Для этих целей, в учреждениях культуры района действуют различные клубы по интересам (шахматно-шашечные кружки, вокальные группа «Өмір шуағы», вокальная группа «Ак жаулық» неоднократно принимала участие в областном гала-концерте, в том числе, в ноябре 2025 года участвовала в областном фестивале, посвященном 95-летию Шамші Қалдаяқова. Проводились встречи с поэтами-ветеранами, вечера отдыха и праздничные огоньки, встречи ветеранов войны и тружеников тыла с подрастающим поколением, шахматно-шашечные турниры, а также «Бата сайысы» с ветеранами - аксакалами района. В целом, как довела до сведения участников конференции председатель совета, за отчетный период было проведено более 80 культурно-досуговых мероприятий для ветеранов и пенсионеров.

За последние годы значительно выросло число ветеранов, которые реализуют себя в общественной жизни через участие на постоянной основе в проводимых мероприятиях. Эта категория ветеранов характеризуется осознанной патриотической позицией, личным участием в мероприятиях. Именно поэтому сегодня стоит задача повысить активность пожилых людей и увеличить численность своего действующего актива. 134 ветерана являются членами Буландынского территориального филиала партии «Amanat».

Уместными можно охарактеризовать слова Бигайшы Туртановой о том, что результативность деятельности ветеранского объединения напрямую зависит от социальной и политической активности ее членов, от их возможностей влиять на общественно-политические процессы, происходящие в районе. Так, например, сегодня ветеранский актив работает в общественных советах, комиссиях и в органах местного самоуправления, медиаторами, биями. Актив составляет более 70 ветеранов. Ветеранские организации в районе возглавляют уважаемые люди, поэтому складываются деловые рабочие отношения, позволяющие поддерживать атмосферу доверия влияющую, в целом на активизацию работы ветеранских организаций. И сегодня с уверенностью можно сказать о том, что ветеранские организации района на деле реализуют возрастающие возможности своего участия в выработке рекомендаций органами государственной власти по улучшения качества жизни ветеранов, патриотического и нравственного воспитания молодежи и выступают с деловыми предложениями, которые находят понимание и поддержку.

Завершая свое выступление, Бигайша Еслямбековна сказала о том, что задача движения - повышение активности и ответственности ветеранов за участие в общественно-политической жизни, формировании патриотического большинства гражданского общества, выразив большую благодарность всему движению за активность, гражданскую инициативу и неравнодушие к жизни района.

Официальную часть конференции продолжила церемония награждения, которую провел аким района Ардак Смаилов. Прежде чем приступить к церемонии, Ардак Дулатович выразил слова искренней благодарности ветеранам за их многолетний труд, активную гражданскую позицию и весомый вклад в развитие района. Отметил, что жизненный опыт и мудрость старшего поколения являются важной опорой для общества и служат примером для молодёжи, подчеркнув значимость ветеранских организаций в патриотическом воспитании молодёжи, сохранении исторической памяти и укреплении общественного согласия, при этом выразив готовность местных исполнительных органов к дальнейшему тесному сотрудничеству и, пожелав ветеранам крепкого здоровья, долголетия и благополучия. За многолетнюю и добросовестную общественную работу, активную жизненную позицию и значительный вклад в развитие ветеранского движения, патриотическое воспитание молодёжи, сохранение исторической памяти, организацию и проведение социально значимых мероприятий, укрепление связи поколений и личный пример служения обществу в торжественной обстановке были награждены благодарственными письмами акима района председатель совета ветеранов Амангельдинского сельского округа Елена Ивановна Дорохова и председатель совета ветеранов Вознесенского сельского округа Марина Николаевна Редекоп.

Работа конференции продолжилась выступлением председателя ревизионной комиссии районного совета ветеранов Галины Вахрушевой. Вниманию членов ветеранского движения был представлен отчёт о финансово-хозяйственной деятельности совета за отчётный период. В своём выступлении Галина Петровна подробно остановилась на вопросах целевого и рационального использования средств, выделенных на организацию работы районного совета ветеранов.

В прениях по обсуждению докладов повестки дня выступили председатели совета ветеранов Капитоновского сельского округа Каирниса Баталова, Амангельдинского сельского округа Елена Дорохова и Вознесенского сельского округа Марина Редекоп.

Свою оценку работу совета ветеранов Буландынского района дал в ходе конференции гость из областного центра, председатель Общественного совета Акмолинской области Кабдуали Кулушев. В своей речи Кабдуали Кабыкенович отметил, что работу районного ветеранского движения следует признать хорошей, а инициативность и активность ее членов – пример для молодого поколения буландынцев. Кабдуали Кабыкенович также довел до сведения участников встречи некоторые показатели, касающиеся работы ветеранского движения в регионе. Так, благодаря поддержке и вниманию местной исполнительной власти региона финансирования движения в последние годы увеличилось втрое, что позволяет значительно расширить масштабы деятельности ветеранского движения, реализовывать новые социальные и патриотические проекты, оказывать адресную помощь ветеранам, а также улучшать материально-техническую базу организаций.

Далее, согласно повестке дня, на конференции были избраны председатель, председатель ревизионной и мандатной комиссии, а также утверждён их персональный состав. На должность председателя районного совета ветеранов членами совета ветеранов единогласно была поддержана кандидатура действующего председателя – Бигайшы Туртановой. Выборы прошли в деловой и конструктивной обстановке, с соблюдением всех установленных процедур.

А. АМАНЖОЛОВА.
Фото А. Калиевой.

РЕДАКЦИЯ ПОШТАСЫНАН – ИЗ ПОЧТЫ РЕДАКЦИИ

Конституциялық реформа талқылануда

Бұланды аудандық мәслихатының депутаты, қоғам пікірінің көшбасшысы Хожабай Раушан Түрікменбайқызы Бұланды ауданы бойынша Төтенше жағдайлар бөлімінің еңбек ұжымымен кездесу өткізді. Кездесу барысында Конституциялық реформаның негізгі мәселелері талқыланды: Конституциядағы өзгерістер мен оның құндылықтары; азаматтардың құқықтары мен бостандықтарын қорғау; мемлекет пен азаматтық қоғамның рөлі.

Обсуждение Конституционной реформы

Депутатом Буландынского районного маслихата, лидером общественного мнения Хожабай Раушан Туркменбаевной проведена беседа с трудовым коллективом отдела ЧС по Буландынскому району. В ходе беседы были затронуты ключевые моменты Конституционной реформы: изменения и ценности Конституции; защита прав и свобод граждан; роль государства и гражданского общества.

СОБ. ИНФ.

Жеңімпаздарға марапаттар табысталды

Бұланды ауданының Жастар ресурстық орталығында байқау қорытындысы бойынша жүлделі орындарға ие болған мектептерді салтанатты түрде марапаттау рәсімі өтті. Іс-шараға әлеуметтік маңызы бар жұмыстарға белсенді қатысып, жоғары азаматтық ұстаным танытқан білім беру ұйымдарының өкілдері мен оқушылар қатысты.

Байқау қорытындысы бойынша қатысушылар белсенділігі, креативті көзқарасы, бастамашылдығы және өзекті әлеуметтік мәселелерге бейжай қарамай, жауапкершілікпен қарағаны үшін алғыс хаттармен және ақшалай сыйлықтармен марапатталды. Байқауға ұсынылған жұмыстар идеялардың ерекшелігімен, жауапты көзқараспен және қоғам дамуына үлес қосуға деген ұмтылысымен ерекшеленді.

Марапаттау рәсімі оқушылардың шығармашылық әлеуетін қолдауға және ынталандыруға, командалық жұмысты дамытуға, сондай-ақ жастар арасында жауапкершілік, отансүйгіштік және аудан өміріне белсенді қатысу құндылықтарын қалыптастыруға бағытталған маңызды алаңға айналды. Мұндай іс-шаралар білім беру ұйымдары мен Жастар ресурстық орталығы арасындағы ынтымақтастықты нығайтуға ықпал етеді.

Іс-шара соңында ұйымдастырушылар жеңімпаздар мен жүлдегерлерді құттықтап, барлық білім беру ұйымдарына өскелең ұрпақты тәрбиелеудегі белсенді қатысуы мен қосқан үлесі үшін алғыс білдіріп, оқушыларға алдағы уақытта жаңа жетістіктерге жетуіне, тың идеялар мен жарқын табыстар тіледі.

Бұланды ауданының Жастар ресурстық орталығы.

Алаш ардақтысы – Әлихан Бөкейхан

Модельдік балалар кітапханасында Әлихан Бөкейханның 160 жылдығына орай «Алаш ардақтысы – Әлихан Бөкейхан» атты танымдық кеш өтті. Іс-шараға Макинск қаласының мектеп-гимназиясының 7"Ә" сынып оқушылары қатысты. Іс-шараның мақсаты – жас оқырмандарға ұлт көшбасшысының өмір жолы мен қоғамдық-саяси қызметін таныстыру, отансүйгіштік рухты қалыптастыру болды.

Кеш барысында кітапхана қызметкерлері Әлихан Бөкейханның Алаш қозғалысындағы рөлі, ғылыми еңбектері мен ел тарихындағы орны туралы видеоролик көрсетті. Оқушыларға арналған «Әлихан Бөкейханға тағзым» атты кітап көрмесі ұйымдастырылып, онда тұлға туралы әдебиеттер мен деректі материалдар ұсынылды.

Сонымен қатар, қатысушылар топтарға бөлініп, викториналық сұрақтарға жауап беріп, тарихи деректермен бөлісті. Танымдық кеш жас буынның ұлттық тарихқа деген қызығушылығын арттырып, ұлт тағдыры үшін аянбай еңбек еткен қайраткерге құрмет көрсетуге арналды.

Ж. КАЛИЕВА, Модельдік балалар кітапханасының маманы.

Профилактика кори

Корь - острое антропонозное вирусное инфекционное заболевание, характеризующееся высокой контагиозностью, циклическим течением, интоксикацией, катаральными явлениями и кожной сыпью. Возбудителем кори является вирус рода Morbillivirus. Источником инфекции служит больной человек, который становится заразным за несколько дней до появления сыпи и остается опасным для окружающих в начальный период заболевания.

Передача инфекции осуществляется воздушно-капельным путем. Вирус кори отличается высокой устойчивостью в аэрозоле и способен распространяться на значительные расстояния в закрытых помещениях. Восприимчивость к кори очень высокая, особенно среди непривитых лиц. Заболевание чаще регистрируется у детей, однако при отсутствии иммунитета корью могут болеть и взрослые, у которых болезнь нередко протекает тяжелее.

Корь опасна развитием тяжелых осложнений, таких как пневмония, отит, ларингит, энцефалит, что делает профилактику данного заболевания одной из приоритетных задач здравоохранения.

Специфическая профилактика

Основным и наиболее эффективным методом профилактики кори является вакцинопрофилактика.

• Вакцинация против кори проводится в соответствии с Национальным календарем профилактических прививок.

• Плановая иммунизация осуществляется двукратно:

• первая вакцинация - в возрасте 12–15 месяцев;

• ревакцинация - в 6 лет.

• Вакцина способствует формированию стойкого и длительного иммунитета.

• Лица, не имеющие сведений о прививках или перенесенном заболевании, относятся к группе повышенного риска.

• По эпидемиологическим показаниям проводится дополнительная вакцинация контактных лиц и не привитого населения.

• Экстренная профилактика может проводиться в очагах инфекции с целью предупреждения распространения заболевания.

• Неспецифическая профилактика

• Неспецифические профилактические мероприятия направлены на разрыв путей передачи инфекции и предупреждение распространения кори:

• Своевременное выявление и изоляция больных.

• Медицинское наблюдение за контактными лицами в течение инкубационного периода.

• Проведение карантинных мероприятий в организованных коллективах (детские сады, школы, интернаты).

• Ограничение массовых мероприятий при неблагоприятной эпидемиологической ситуации.

• Регулярное проветривание помещений, проведение ежедневной влажной уборки.

• Соблюдение правил личной гигиены.

• Использование индивидуальных средств защиты при контакте с больными.

Санитарно-просветительная работа

Важную роль в профилактике кори играет санитарно-просветительная деятельность:

• Информирование населения о путях передачи инфекции и клинических проявлениях кори.

• Разъяснение необходимости и безопасности вакцинации.

• Повышение ответственности родителей за своевременную иммунизацию детей.

• Формирование приверженности населения к профилактическим мероприятиям.

Заключение: Корь является опасным и высокозаразным инфекционным заболеванием, однако при своевременной и полноценной профилактике она может быть полностью предотвращена. Вакцинация остается наиболее надежным и эффективным способом защиты от кори, позволяя снизить заболеваемость, предупредить развитие осложнений и сохранить здоровье населения.

Буландынское районное управление санитарно-эпидемиологического контроля.

Қазақ әдебиеттану ғылымының көрнекті өкілі

Қайым Мұхамедханов (1916–2004) — қазақ әдебиеттану ғылымының көрнекті өкілі, абайтанушы ғалым, ақын, драматург, аудармашы және қоғам қайраткері. Ол Семей қаласында дүниеге келіп, осы өңірде білім алып, ұстаздық және ғылыми қызметпен айналысты. Қайым Мұхамедханов Абайдың әдеби мектебін алғаш ғылыми тұрғыда дәлелдеп, жүйелеген зерттеуші ретінде танылды. Абайдың шәкірттері мен айналасындағы ақындардың шығармаларын жинап, зерттеп, жариялауда үлкен еңбек сіңірді, сондай-ақ Абай шығармаларының мәтіндік дәлдігін қалпына келтіруге айрықша үлес қосты.

1951 жылы «ұлтшыл» деген жалған айыппен қуғын-сүргінге ұшырап, ұзақ жылдарға сотталды, кейін толық ақталып, ғылыми мен ағартушылық қызметін қайта жалғастырды. Оның өмірі мен еңбегі қазақ руханиятына адал қызмет етудің үлгісі болды. Қайым Мұхамедханов қазақ әдебиеті тарихын, әсіресе XIX–XX ғасыр басындағы әдеби үдерістерді зерттеуге зор үлес қосып, Абай мұрасын сақтап, кейінгі ұрпаққа жеткізген ірі тұлға ретінде тарихта қалды.

Г. НУРКИШЕВА, Модельдік балалар кітапханасының аға маманы.

МӘДЕНИЕТ САЛАСЫ

Ингушский народный ансамбль «СЕРДАЛО»: 40 лет творчества, достижений, наград и признания публики

2025 год для ингушского народного ансамбля «Сердало» стал знаменательный и запоминающийся - ансамблю исполнилось 40 лет. Вроде бы и небольшая дата, но очень важная. За эти годы было пройдено множество дорог, реализовано масса проектов, идей, сделано многое! А сколько было проведено праздничных концертов с участием ансамбля, ежегодных смотров художественной самодеятельности. Всевозможные встречи с выпускниками, гостями, проводы выпускников, начало и окончание учебных процессов, дни рождения, участие в Международных конкурсах, огромное количество иногородних поездок по приглашениям, выезды на природу, яркие фотосессии. Все эти культурно-массовые мероприятия проводились одной дружной семьей – под единым шаныраком «Сердало».

Все наши планы работ, цели и задачи, творческие сценарии были посвящены нашему 40-летнему юбилею, который совпал с 80-летием нашего любимого города Макинска. Наш родной город растет и развивается с каждым годом, прибавляется талантов, достижений, но истина вечна - наш город начинается, конечно же, с замечательных людей.

Юбилею нашего творческого коллектива мы готовились задолго, провели огромную оформительскую работу: подготовили красивые и содержательные стенды, в которых разместили по хронологии фотокомпозиции, наши грамоты, дипломы, благодарственные письма, кубки, медали, статуэтки, памятные подарки, всевозможные сертификаты, свидетельства аттестации. Всё это наш бесценный багаж, собранный за сорок лет деятельности – наша гордость, успех, триумф. То, чем мы по праву гордимся, мотивируя молодое поколение танцоров добиваться лучших результатов в творчестве.

В день нашего юбилея мы не можем не вспомнит наших ветеранов ансамбля. Ведь мы известны не числом, а опытом и профессионализмом, качеством своих рядов, богаты не золотом, а душевной добротой, искренностью, умением служить культуре и уважать ее за многогранность. Наши ветераны - это действительно очень добродушные люди, мы их всегда будем помнить, ведь благодаря им мы и получили это высокое звание – «Народный» в 1993 году. Это: Зубейр Богатырев, Абабукар Цечоев, Исса Мамилов, Исса и Лидия Халухоевы, Алихан, Зинаида, Любовь и Марем Итаровы, Елизавета Хутиева, Зухра Олигова, Аза Хамхоева, Муса Дорбазанов.

Уважаемые ветераны ансамбля, мы от всей души поздравляем вас с этим прекрасным событием и желаем вам, чтобы не только сегодня, но и каждый ваш день был наполнен радостными и светлыми чувствами. Вся наша культурная жизнь здесь, где и сформировался наш ансамбль, начав свой путь с самодеятельного кружка и называется он с того далекого 1985 года «Сердало», что в переводе означает «Свет». И с тех пор ансамбль несет людям радость веселье и многомного света.

Ансамбль постоянно продолжает свою творческую деятельность с успешными выступлениями на всех мероприятиях, принимает активное участие в общественной жизни города Макинска. С большим энтузиазмом ансамбль подтверждает право носить свое высокое звание «Народный». В этот замечательный праздник нельзя также не вспомнить молодое поколение. Это выпускники ансамбля, которые продолжили творческое вдохновение и совершили карьерный взлет. И их танцевальная деятельность стала еще больше приносить удовольствие и зрителям, и самим участникам. Дорогие выпускники! Мы желаем вам, чтобы вы никогда не покидали прекрасный мир искусства! Пусть никогда не иссякнут ваши талант и вдохновение! Пусть все ваши желания сбываются, а в жизни всегда будет хорошая погода. Будьте всегда самыми счастливыми, самыми добрыми на этой земле. Желаем много счастья, будьте здоровы! Мы вас всегда ждем, для вас всегда открыты наши двери.

В честь этой красивой даты в очаге культуры района был проведен большой праздник. Были приглашены и родители, и выпускники, и гости, и все участники ансамбля. Все были награждены благодарственными письмами за подписью директора районного Дома культуры Алишера Жанибековича Кенжегалиева. Родителям и участникам были вручены памятные подарки, сладкие угощения. Мероприятие завершилось чаепитием и знаменитым танцем «Лезгинка».

(Продолжение на 5 стр.).

Дорогие Раиса Пугановна и Гамара Мустафаевна!

Поздравляю вас с юбилеем ансамбля! Хочу выразить свою благодарность за время, проведенное в ансамбле под вашим чутким руководством. Благодарю вас за вклад, который вы вносите в развитие ансамбля, прививая любовь юного поколения к культуре вайнахского народа. Желаю вам процветания и успехов во всех проектах, благодарных учеников и родителей, исполнения всех запланированных целей!

С любовью, выпускница 2015 года Фариза Аксагова, г. Актау.

40 лет - это не просто дата, это целая история, наполненная ритмами традициями и любовью к родному танцу. Сердало - это больше, чем танцевальный коллектив, это семья, в которой бережно хранят культуру, передают ее из поколения в поколение, и зажигают сердца зрителей. Для меня «Сердало» - особенное место. Я с гордостью была частью этого коллектива и эти годы навсегда останутся в моем сердце. Я здесь я научилась не только танцевать лезгинку, но и уважению к традициям, дисциплине и единству. От всей души желаю коллективу дальнейшего процветания, творческих успехов, ярких выступлений, благодарных зрителей и талантливых учеников. Пусть «Сердало» еще долгие годы радует сцену своей энергией, силой и красотой нашего национального танца. С юбилеем и новых побед!

Выпускница 2019 года Малика Измайлова, Кавказ.

Уважаемая Раиса Пугановна и Гамара Мустафаевна

От всей души благодарю вас за ваш труд, мудрое руководство и справедливость! Для нас, выпускников, вы навсегда останетесь примером сильных руководителей и людей с большим сердцем. Ваша поддержка, требовательность и вера в учеников помогли нам вырасти ответственными и уверенно идти дальше. Желаю вам крепкого здоровья, благополучия, душевного спокойствия и новых успехов в профессиональной деятельности. Пусть вас всегда окружают уважение, благодарные люди и искренние улыбки.

С глубоким уважением и благодарностью, выпускница 2025 года Анна Петровская, г. Кокшетау.

От всей души поздравляю коллектив ингушского народного ансамбля «Сердало» с сорокалетним юбилеем!

За эти десятилетия вы воспитали не только танцоров, но и настоящих людей! Сегодня, находясь в Москве, я с теплотой вспоминаю годы, проведенные в нашем ансамбле. Пусть ваша энергия, мастерство и душевное тепло продолжают вести за собой новые поколения!

Выпускница 2010 года Зарема Оздоева, г. Москва.

Уважаемые читатели, родители!

Хотелось бы донести до всех, что вайнахский танец – это, прежде всего, высокая культура, прошедшая через поколения и, являющаяся национальным достоянием.

Это – дисциплина, иерархия и уважение к старшим. Ребенка оценивают не только по танцевальному мастерству и четко отработанному движению, а по поведению. И это нормально. Когда дети не слышат замечаний, не знают границ, то позволяют себе то, что недопустимо в коллективе. Воспитание начинается не с костюма и зала, а оно начинается с примера.

Ансамблю «Сердало» сорок лет, а традициям - еще больше. Сорок лет труда терпения, авторитета.

Для нас важны не только шаги и движения, но и уважение, дисциплина, умение слышать старших.

Несомненно, в современном мире существует такое понятие, как здоровая конкуренция, но там, где живет настоящее искусство, возможно только адекватное соперничество, при абсолютном взаимном уважении между такими же танцевальными коллективами. Конкурентоспособность приносит результат, если есть справедливая и объективная оценка творчеству, сцена – это святое место, где рождается вечное, а значит и дух соперничества в творчестве должен мотивировать на новые успехи и вершины.

СФЕРА КУЛЬТУРЫ

Ингушский народный ансамбль «СЕРДАЛО»: 40 лет творчества, достижений, наград и признания публики

(Продолжение, начало на 4 стр.).

От лица всех родителей выступила мама выпускников ингушского народного ансамбля «Сердало» Башира и Мустафы Евлоевых – Наталья Ибрагимовна Яндиева. В своей поздравительной речи она выразила благодарность казахскому народу за стабильность и мир, за то, что все мы живем здесь в дружбе и согласии. Межнациональное единство, солидарность и умение дружить и уважать друг друга - визитная карточка нашего ансамбля. Наши участники разных национальностей, все любят танцы, уважают кавказскую культуру и традиции. Вместе – мы большая многонациональная семья!

Р. ГАГИЕВА, руководитель ингушского народного ансамбля «Сердало».

Ұлы күйшінің туғанына – 165 жыл: Астанада «Күй анасы – Дина» атты рухани кеш өтті

Қазақ күй өнерінің шамшырағы, ұлы композитор, халық күйшісі Дина Нұрпейісованың (1861-1955) туғанына биыл – 165 жыл. Осы орайда Астанада Е. Рахмадиев атындағы мемлекеттік академиялық филармонияда «Күй анасы – Дина» атты рухани кеш өтті. Филармонияның камералық залына күй сүйер қауым лық толды. Халықтың тағдырын домбыраның қос ішегіне сыйдырған күй анасына деген өзгеше құрметті біз осыдан-ақ аңғардық, деп жазады Egemen.kz.

Күй шалқыған қоңыр кеш

Рухани кешке қариялар мен орта буын және жастар жиналды. Тыңдармандарға ризашылығын жеткізген аңыз адамның шөбересі Төлеген Қуанышов бұл күннің ерекшелігіне тоқталып, өнерпаздарға алғысын білдірді.

«Әулетіміз үшін бүгін өзгеше күн. Халық әртісі, «Күй анасы» атанған Дина шешеміз осыдан 71 жыл бұрын, 1955 жылы 31 қаңтарда дүниеден озған. Осы кештің басталар алдында күйші Дина көшесінде орналасқан анамыздың ескерткішіне ұрпақтары атынан гүл шоқтарын қойдық. Елорда әкімдігі жанындағы Е. Рахмадиев атындағы филармонияның ұлт-аспаптар оркестрі осы еске алу кешін ұйымдастырып отыр, анамыздың шығармашылығын алдағы уақытта да насихаттауына тілекшіміз. Филармонияның басшылығына және қызметкерлеріне әулетіміздің атынан шынайы алғысымды білдіремін. Осындай кештер басқа өңірлерде өтіп жатса және республикалық ауқымда өткізілсе өте орынды болар еді», деді Төлеген Шаңғытбайұлы.

Күй кеші аталған филармонияның ұлт аспаптар оркестрінің орындауында Дина Нұрпейісованың «Тойбастар» шығармасымен басталды. Кеш барысында оркестр Д. Нұрпейісованың «Кербез», «16-шы жыл», «8 Март», «Жеңіс», «Қазақстанға 30 жыл», «Науысқы», «Әсемқоңыр» күйлерін және Түркештің «Байжұма», Құрманғазының «Қайран шешем», «Сарыарқа» күйлерін орындап, көрерменнің ыстық ықыласына бөленді. Оркестрдің сүйемелдеуімен орындалған аталған шығармаларға Қазақстанның Халық әртісі, профессор Айтқали Жайымов пен Мәдениет қайраткері Нұрлан Бекенов дирижерлік етті.

Ұлы композитордың күйлері жекелей де орындалды. Атап айтқанда, Мұхит Салыбеков «Шынар», мәдениет саласының үздігі Әмина Бошымова «Домалатпай», республикалық байқаулардың лауреаты Сағи Баймұхат «Ана бұйрығы», Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері Анар Мұздаханова «Байжұма», республикалық байқаулардың лауреаты Дарын Құдайберген «Жігер», Айтолқын Тоқтаған «Жаңа бозшолақ» күйлерін нақышына келтіре орындап, күй сүйер қауымды ұлы өнермен сусындатты. Осы тұста айта кетейік, Phd докторы Айтолқын Тоқтаганның жуырда Дина Нұрпейісова туралы монографиясы жарық көрді. Бұл – ұлы күйші жайында тұңғыш Phd еңбек.

Сонымен қоса, республикалық байқаулардың лауреаты Айым Бекбаева айтулы кеште Дина Нұрпейісоваға арнап жазылған Айтқали Жайымовтың «Күй ана» шығармасын орындаса, Қазақстанның еңбек сіңірген әртісі, профессор Тұрар Әліпбаев Д. Нұрпейісованың «Бұлбұл» және «Қара қасқа ат» күйлерін тыңдарман қауыммен тағы бір мәрте қауыштырды.

Қазақ қыздарының арасынан тарихта қалған алғашқы күйші

Қазақстанның еңбек сіңірген әртісі, профессор Тұрар Әліпбаевтан пікірін білген едік.

«Биыл дүлдүл күйшіге – 165 жыл, бүгінгі кешпен мерейтойдың басы басталып та жатыр. Дина Нұрпейісова Құрманғазы Сағырбайұлының қолынан күй үйренген бірегей шәкірті. Алматыда Абай атындағы опера театры сахнасында Құрманғазының күйлерін алғашқы насихаттаушы. XIX ғасырда өмір сүрген халық композиторларының күйлерін бірден-бір жеткізуші.

Ал, Дина Нұрпейісованың күйлерін жеткізушілердің бірі ұстазымыз Қаршыға Ахмедияров. Үнтаспаға жазылған Д. Нұрпейісованың күйлерін Қ. Ахмедияровқа әкеп берген Сағым Жалмышев деген домбырашы. Ал, бірқатар шығармасын күйші Уақап Қабиғожин жеткізген. Сағым Жалмышевтің қасында 10 жыл жүрдім. Күй ананың шығармаларын сол кісіден үйрендік, көптеген мағлұматтар да алдық», деді ол.

Айтуынша ол күйді дәл Дина Нұрпейісовадай тартқан адамды әлі кездестірмеген.

«Көптеген шығармаларды үнтаспаға жазған ол кісінің дыбыс салу мәнері, орындауындағы техникалық шеберлігі қайталанбайды. Стилін бірден білеміз, өйткені Дина Нұрпейісова өз алдына бір мектеп. Дина анамыз қазақ қыздарының арасынан тарихта есімі алтын әріппен жазылған алғашқы күйші», дейді Т. Әліпбаев.

Күйді жақынырақ отырып тыңдаудың жөні бір басқа

Кеш соңында сөз алған Қазақстанның Халық әртісі, профессор Айтқали Жайымовтың айтуынша, күйді 3 000 көрермен сыятын залда тыңдау бір бөлек, жақынырақ отырып тыңдаудың әсері тіпті басқа. Ал, филармонияның камералық залында сахна мен көрермендер аралығы өте жақын.

«Күйді киіз үйде тыңдаған халықпыз ғой. Сондықтан күйді осылай жақынырақ отырып тыңдау өте жақсы. Жалпы, сахна деген Еуропадан келген ғой. Ал біздің дәстүрімізде күйді шай ішіп әңгімелесіп отырып тыңдаған. Дина анамыздың өзі де кілемге отырып, жанына жастық қойып тартқан ғой, домбыра орындықта отырып тартылатын аспаптар қатарынан емес, құрылымы басқаша болғандықтан малдас құрып отырып тартылған. Күй тартқанда домбырашының қолы бос болу керек, ал орындықта отырғанда орындаушыға оңай емес. Келешекте баяғы қазақы дәстүріміздегідей кеш өткізсек деген ойымыз бар», деді Айтқали Жайымов.

«Домалатпай» күйі Мэхсэти Гәнжәуидің өлеңімен үндес

К. Байсейітова атындағы Өнер университетінің домбыра кафедрасының профессоры Айтжан Тоқтағаннан пікірін сұраған едік. Оның айтуынша, Дина Нұрпейісованың бір ерекшелігі – импровизаторлығы.

«Куә болған үлкен кісілердің сөзінше, Дина шешеміз бір күйді екінші күні тартқанда сол күйдің 2-ші нұсқасын тартып, ал үшінші күні 3-ші нұсқасын тартады екен. Бұл дегеніміз – төгіліп жатқан ішкі байлықтың молдығы ғой. Иса Байзақов жырда қандай болса, Дина Нұрпейісова күйде сондай болған», деді А. Тоқтаған.

Профессордың пікірінше, Дина Нұрпейісованың өз жанынан шығарған күйлерін домбырашылар жақсы орындап жүр, алайда, мазмұны байи түссе, нұр үстіне нұр.

«Бір мысал айтайын, Өнертану ғылымының докторы Әсия Мұханбетова «Домалатпай» күйі туралы былай дегені бар: «Әзербайжаннның XVIII ғасырда өмір сүрген ақын қызы Мэхсэти Гәнжәуидің мынадай өлеңі бар:

На колесе времен,
Не год, не два.
Кружиться,
Полу жива, полу мертва.
Кружится все,
И этот мир кружиться,
И у меня кружиться...
Голова.

Осы өлеңнің музыкалық баламасы Дина Нұрпейісованың күйі «Домалатпай».

Әсия Мұханбетова өте дұрыс айтып отыр. «Домалатпай» күйі дөңгеленген дүниені, яғни, «бәрі қозғалыста» деген көшпелі дүниетанымды бейнелеген. Дина анамыздың музыкалық мұрасы өте бай, алдағы уақыттарда Д. Нұрпейісова күйлерінің табиғаты (характеристикасы) неғұрлым ашылып, мазмұны байи түссе деп ойлаймын. Динананың үлкен мерекесі әлі алда, қазақ халқы мен домбыра бар кезде Дина бар», деді профессор Айтжан Тоқтаған.

Халқымыздың тарихын, болмысын, рухын бейнелеген аңыз тұлға Дина Нұрпейісованың күйлері терең ой мен нәзік сезімге толы. Ұлы домбырашының әрбір күйі – ұлт руханиятының мәңгілік мұрасы, алтын қазынасы.

Ш. МҰҚАЕВ, Egemen.kz.

АЛТЫН КӨПІР

Қырғыз халқының рухани әлемі туралы сөз болғанда «Манас» жырынан кейін міндетті түрде Шыңғыс Айтматовтың есімі аталатыны белгілі. Осы ретте өмірі мен шығармашылығын тұтастай «Манас» пен Шыңғыс Айтматов әлеміне арнап келе жатқан Абдылдажан Ақматалиев туралы сөз болғанда да осы ұлттың рухани қазынасына, жаңаруына тоқталмай кете алмайсыз.

Абдылдажан Амантұрұлы жөнінде біз алғаш рет университет бітіріп, М.Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтына кіші ғылыми қызметкер болып жұмысқа қабылданған кезде естідік. Бөлім меңгерушісі әрі ғылыми жетекшіміз Бауыржан Омарұлы әңгіме арасында докторлық диссертация жазу барысында қазақ-қырғыз ақындарының шығармаларын салыстыра зерттеу қажеттілігі туғанын, қырғыз ақындарының шығармаларын табуда Абдылдажан Ақматалиев көп көмектескенін ілтипатпен еске алып отыратын.

2010 жылы Абдылдажан Ақматалиевпен сол кездегі институт директоры, академик Сейіт Қасқабасов таныстырды. Бұрын Бауыржан аға ол кісі туралы айтқанда көз алдымызға үлкен адам елестейтін. Себебі Абдылдажан ағаны Мұхамеджан Қаратаев, Рахманқұл Бердібаев, Зейнолла Қабдолов сынды академиктермен араласады, мықты ғалым деп отыратын. Соған орай біздің ақсақалдармен шамалас кісі шығар деп ойлағанымыз рас. Сөйтсек, елудің бел ортасындағы орта бойлы, қараторы, жүзі шуақты жан екен. Көзі күлімдеп, баяу даусыспен сөйлегенде кез келген сұхбаттасын өзіне баурап алады. Біздің Абдылдажан ағамен таныстығымыз осылай басталды.

Абдылдажан аға жас кезінен бастапақ қырғыз-қазақ ақын-жазушылары мен әдебиеттанушы-ғалымдарынан көп дос таба білді. Бішкек пен Алматының арасында жиі қатынады. Кандидаттық жұмысын Ш.Айтматов және қырғыз-қазақ әдеби байланысы бойынша жазған ғалым осы күнге дейін ағайынды қос халықтың ғылыми-әдеби қарым-қатынасын нығайтуға айтарлықтай күш салып келеді. Алматыдағы Әдебиет және өнер институтындағы диссертациялық кеңестің мүшесі болды. Кеңеске өзімен бірге Бішкектегі Тіл және әдебиет институтындағы шәкірттерін ерте келіп, қазақ ғалымдарымен таныстыра жүрді. Ол кезде біздің институт академик Сейіт Асқарұлының басшылығымен 10 томдық «Қазақ әдебиеті тарихы», 100 томдық «Бабалар сөзі» серияларын, бірнеше ұжымдық монографиялар дайындап жатқан еді. Абдылдажан аға өз шәкірттеріне сол кітаптарды көрсетіп, өздері де қырғыздың бай фольклоры мен әдеби мұраларын жинақтауы қажет екенін түсіндіріп жүргенін талай құлағымыз шалды. Тіпті 2014 жылы Мұхтар Әуезовтің туған күніне орай ұйымдастырылған конференцияға Қырғыз ғылым академиясы Ш.Айтматов атындағы Тіл және әдебиет институтының 30-40 шақты қызметкерін ерте келіп, Алматыдағы Әдебиет және өнер институтының өмірімен, ғылыми еңбектерімен, М.Әуезов музей-үйімен таныстырды. Конференциядағы баяндамасын қорытындылай келе «Әуезов, Айтматов негізін қалаған қазақ-қырғыз ғылыми-әдеби байланысын кейінгі жастар жалғастыруы қажет», дегені әлі жадымызда жаңғырып тұр.

2016 жылдың мамырында Түркі академиясы ұйымдастырған симпозиумға да өзі басқаратын институттың жастарын ерте келгені есімізде. Алматыдан Астанаға дейін жолбасшылыққа Абдылдажан аға тағайындаған Нұрзина Ыйсаеваға көмектесуді маған ұсынды. Сол кездегі басшым академик Уәлихан Қалижановқа айтып едім, ол кісі бірден келісімін берді. Белгіленген күні 2-Алматы вокзалында қырғыз делегациясын күтіп тұрмын. Бір уақытта автобустан қырғыз ағайындар түсіп жатыр. Жолбасшы Нұрзинаға «Манастың қырық шорасы сияқты барлығың Астанаға барасыңдар ма?» дедім қалжыңдап. Сөйтсем Абдылдажан аға жастарды ел көрсін, жер көрсін, қазақтармен таныссын, байланыс орнатсын деп ұйымдастырған екен.

Абдылдажан аға қазақ әдебиетінің абыздарымен бірге өзі қатарлас ғалымдармен де, өзінен жас буынмен де жақсы сыйласты. Қазақ жерінен Бішкекке ат басын бұрған кез келген әдебиеттанушыны жас ерекшелігіне, атақ-мансабына қарамастан құшақ жая қарсы алып, қонақжайлылық танытатыны туралы барғандар жиі айтады. Өзіміз де оған талай куә болдық.

Бұл кісі туралы көп нәрсе айтуға болады. Оның Шыңғыс Айтматовқа деген махаббаты, ұлы жазушының шығармашылығына деген құштарлығының өзі бір төбе. Қырғыз фольклоры мен әдеби мұраларын жинауға сіңірген еңбегі тағы бір төбе. Оны қырғыз ағайындар айта жатар. Абдылдажан Ақматалиевтің екі ел арасындағы дәнекерлігін бізге дейін де көп адам айтқан. Бұдан кейін де айтылары сөзсіз. Біз тек көргенімізді ғана баяндауды жөн көрдік.

Бүгінде Абдылдажан ағамыз да өзі пір тұтқан ағаларындай абыздық жасқа жетті. Ағамызға қажымас қайрат тілей отырып, ағайынды қос елдің арасында Алтын көпір болып жүре беріңіз дегім келеді.

А. ӘЛІБЕКҰЛЫ, шығыстанушы-ғалым.

ӘЛЕМДІК САЙЛАУ КҮНІНЕ ОРАЙ – КО ВСЕМИРНОМУ ДНЮ ВЫБОРОВ

«Ақмола облысы Бұланды ауданы Капитонов ауылдық округі және Макинск қаласы әкімдерінің сайлауын дайындау және өткізу жөніндегі аудандық аумақтық сайлау комиссиясының жұмысы туралы»

Бұланды аудандық аумақтық сайлау комиссиясының 2025 жылғы 31 желтоқсандағы №64/25 қаулысымен 2026 жылғы 8 ақпанда Ақмола облысы Бұланды ауданының Заңда белгіленген мерзімінде Макинск қаласы әкімінің өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтатуына байланысты Капитоновка ауылдық округі әкімінің және Бұланды ауданы Макинск қаласының әкімінің заңда белгіленген өкілеттік мерзімінің аяқталуына байланысты Капитоновка ауылдық округі әкімінің сайлауы тағайындалды. Бұланды ауданы Капитоновка ауылдық округі мен Макинск қаласы әкімдерінің сайлауын дайындау және өткізу жөніндегі негізгі іс-шаралардың Күнтізбелік жоспары бекітілді. Сайлау Капитоновка сайлау округінде Капитоновка ауылдық округінің шекарасында және Макинск қаласында Бұланды ауданының Макинск қаласының шекарасында өтеді

Кандидатура кезеңінде өзін-өзі ұсыну арқылы алты кандидат және «AMANAT» партиясы ҚБ-дан екі кандидат ұсынылды. Аудандық аумақтық сайлау комиссиясы қабылданған құжаттар негізінде кандидаттардың «Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы» Қазақстан Республикасының Конституциялық заңында, «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» Қазақстан Республикасының Заңында, уәкілетті органдарды тарта отырып, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік қызмет саласындағы заңнамасымен айқындады.

Сайлау бюллетеніне 6 кандидат енгізілді.

Үгіт - насихат науқаны 2026 жылдың 18 қаңтарында сағат 18.00-ден кейін басталып, 2026 жылдың 7 ақпанында сағат 00.00-де аяқталады.

Осы сайлау науқанына 1 аудандық аумақтық сайлау комиссиясы және 13 учаскелік сайлау комиссиясы жұмылдырылды.

Капитонов ауылдық округінде учаскелік сайлау комиссиясы: №309 болып табылады.

Макинск қаласында учаскелік сайлау комиссиялары: №№ 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 785, 786, 787.

Күнтізбелік жоспарға сәйкес учаскелік сайлау комиссиялар аудан әкімі акт бойынша сайлаушылар тізімін ұсынғаннан кейін 2026 жылғы 18 қаңтардан бастап толық құрамда жұмысқа кірісті.

Комиссияның алғашқы отырыстары өткізіліп, онда кезекшілік кестесі бекітілді, сайлау учаскелері сайлау учаскесінде дауыс беруге арналған үй-жайды, дауыс беруге арналған пунктті жарақтандыру жөніндегі ҚР ОСК нұсқаулығына сәйкес ресімделді. 6 ақпараттық баннер жасалды және орналастырылды. Учаскелік сайлау комиссиялары сайлау учаскелері мен ақпараттық стенділерді ресімдеді, онда алдағы сайлау, тіркелген кандидаттар туралы ақпарат орналастырылды, учаске шекарасында тіркелген сайлаушылар, сайлау учаскесінің орны, дауыс беру күні мен уақыты туралы ақпараттандырылды, шақыру қағаздары таратылды.

Бұл науқанда сайлаушылар саны - 13014, оның ішінде бірінші рет дауыс берушілер – 192, туған күн иесі – 4, мерейтой иесі – 1.

Барлық сайлау учаскелері ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің интерактивті қолжетімділік картасына енгізілді, мүгедектігі бар адамдар үшін жағдайлар жасалды. Бұланды ауданының қорғау және әлеуметтік бағдарламалар бөлімінің деректеріне сәйкес осы сайлау науқанына мүгедектігі бар 38 адам қатысады, оның ішінде санаттар бойынша: кресло – арбалар-19, көру – 12, есту – 7.

Барлық қажетті ақпарат аудандық «Bulandy Aqparat» газетінде, сондай-ақ, Бұланды аудандық аумақтық сайлау комиссиясының интернет-бетінде жарияланды.

Капитонов ауылдық округі мен Макинск қаласының сайлаушыларын 2026 жылғы 8 ақпанда сағат 7.00-ден 20.00-ге дейін сайлауға қатысуға өзінің конституциялық құқығын іске асыруға шақырамыз!

Бұланды аудандық аумақтық сайлау комиссиясы.

«О работе районной территориальной избирательной комиссии по подготовке и проведению выборов акимов Капитоновского сельского округа и города Макинск Буландынского района Акмолинской области»

Постановлением Буландынской районной территориальной избирательной комиссии от 31 декабря 2025 года №64/25 8 февраля 2026 года назначены выборы акима Капитоновского сельского округа в связи с окончанием установленного законом срока полномочий акима Капитоновского сельского округа и акима города Макинск Буландынского района в связи с досрочным прекращением полномочий акима города Макинск установленных законом срок Буландынского района Акмолинской области. Утвержден календарный план основных мероприятий по подготовке и проведению выборов акимов Капитоновского сельского округа и города Макинск Буландынского района. Выборы пройдут в Капитоновском избирательном округе в границах Капитоновского сельского округа, и в городе Макинск в границах города Макинск Буландынского района.

В период выдвижения были выдвинуты шесть кандидатов путём самовыдвижения и два кандидата от ОО «Партии «AMANAT». Районная территориальная избирательная комиссия на основании принятых документов определила соответствие либо несоответствие кандидатов требованиям, предусмотренным Конституционным Законом Республики Казахстан «О выборах в Республике Казахстан», Законом Республики Казахстан «О местном государственном управлении и самоуправлении в Республике Казахстан», законодательством Республики Казахстан в сфере государственной службы с привлечением уполномоченных органов.

В избирательный бюллетень включены 6 кандидатов.

Агитационная кампания началась после 18:00 18 января 2026 года и закончится в 00: 00 7 февраля 2026 года.

В данной выборной кампании задействованы 1 районная территориальная избирательная комиссия и 13 участковых избирательных комиссий.

В Капитоновском сельском округе участковой избирательной комиссией является: №309.

В городе Макинск участковыми избирательными комиссиями являются: №№ 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 785, 786, 787.

Согласно календарному плану участковые избирательные комиссии приступили к работе в полном составе с 18 января 2026 г. после предоставления акимом района списков избирателей по акту.

Провели первые заседания комиссии, где утверждали график дежурства, избирательные участки оформлены согласно инструкции ЦИК РК по оснащению помещения для голосования на избирательном участке, пункта для голосования. Были изготовлены и размещены 6 информационных баннера. Участковые избирательные комиссии оформили избирательные участки и информационные стенды, на которых размещена информация о предстоящих выборах, зарегистрированных кандидатах, информированы избиратели, зарегистрированные в границах участка, о месте избирательного участка, дате и времени голосования, разнесли пригласительные.

В данной кампании число избирателей составляет - 13014, в том числе впервые голосующих – 192, именинника – 4, юбиляр – 1.

Все избирательные участки внесены в интерактивную карту доступности Министерства труда и социальной защиты населения РК, созданы условия для лиц с инвалидностью. Согласно данным отдела защиты и социальных программ Буландынского района в данной выборной кампании участвуют – 38 лиц с инвалидностью, из них по категориям: кресло-коляски – 19, зрение – 12, по слуху - 7.

Вся необходимая информация опубликована в районной газете «Bulandy Aqparat», а также на интернет-странице Буландынской районной территориальной избирательной комиссии.

Приглашаем избирателей Капитоновского сельского округа и города Макинск 8 февраля 2026 года с 7.00 до 20.00 реализовать свое Конституционное право на участие в выборах!

Буландынская районная территориальная избирательная комиссия.

Семья – главное пространство формирования личности ребёнка

Каждая комиссия по защите прав детей – это отдельный рассказ о судьбе того или иного несовершеннолетнего. Ведь попадают в комиссию неслучайно, зачастую этому предшествует череда событий, а иногда, действительно, в число «трудных» вдруг попадает ребенок из благополучной семьи.

Подростковый период самый уязвимый, поэтому именно в этот период нужно быть наиболее ближе к ребенку: разговаривать, делиться мнением, расспрашивать о планах, о том, с кем ребенок общается, чем занимается в свободное время. Ведь грань между черным и белым, хорошим и плохим очень хрупкая, можно за миг ее переступить, и каждая, самая малейшая ошибка, может негативно отразиться на судьбе.

Районная комиссия по делам несовершеннолетних и защите их прав при акимате района с начала года провела несколько заседаний, на которых был утвержден план работы комиссии на текущий год, обозначены приоритеты в работе. Кроме рассмотрения представлений, членами комиссии были рассмотрены актуальные плановые вопросы. О состоянии работы по выявлению и профилактике суицидального поведения несовершеннолетних и оказание психолого-педагогической помощи несовершеннолетним в целях предупреждения суицида информировала методист психологической службы районного отдела образования Галия Баитова. Об организации работы по профилактике вовлечения несовершеннолетних в дроппинг и иные финансовые мошеннические схемы через мессенджеры и маркетплейсы выступил на заседании старший участковый инспектор Группы ювенальной полиции Отделения местной полицейской службы Отдела полиции Буландынского района, старший лейтенант полиции Аслан Жусупов.

Очень часто на заседаниях комиссии рассматриваются непростые ситуации, требующие изучения и дальнейшей работы над ошибками. Школа, семья, несовершеннолетние – в идеале все должно работать как единый механизм, но важные детали зачастую упускаются из виду и механизм дает сбой. Но во главу угла в деле формирования несовершеннолетних ставится роль семьи. Семья – это основа воспитания, а школа укрепляет эту основу и дает знания.

К сожалению, очень часто члены комиссии занимают роль воспитателей для горе-родителей. Ведь комиссия по делам несовершеннолетних и защите их прав призвана обеспечивать благополучие детей, однако на практике её деятельность нередко выходит за рамки формального контроля. В ситуациях, когда родители не справляются со своими обязанностями или проявляют безответственное отношение к воспитанию, члены комиссии вынуждены брать на себя воспитательную и разъяснительную роль. Они не только рассматривают правонарушения, но и пытаются повлиять на поведение взрослых, формируя у них осознание ответственности за судьбу собственных детей. Таким образом, работа комиссии часто становится попыткой компенсировать дефицит родительского воспитания.

Так, например, на недавно прошедшем заседании рассматривалось представление в отношении матери несовершеннолетних детей, которая злоупотребляет спиртными напитками. В трезвом состоянии к женщине нет абсолютно никаких претензий, все свои материнские обязанности по отношению к детям она выполняет: дети сыты, одеты, обуты, опрятны и чисты, в доме созданы все условия. Но алкоголь сразу же превращает ее в безответственную личность, неспособную адекватно оценивать свои действия и их последствия. В состоянии алкогольного опьянения женщина утрачивает контроль над своим поведением, перестаёт должным образом заботиться о детях, что создаёт угрозу их безопасности и благополучию. В данной ситуации страшно одно: подобные ситуации могут приобрести систематический характер, тогда уже возникнет необходимость принятия конкретных мер, направленных на защиту прав и интересов несовершеннолетних.

Семья – это начало всех начал. Остаётся главным пространством формирования личности ребёнка. Ответственное родительство, основанное на заботе, внимании и личном примере, определяет не только настоящее детей, но и их будущее. От того, какие ценности и модели поведения закладываются в детстве, напрямую зависит способность ребёнка стать полноценным, социально зрелым и ответственным членом общества.

На комиссиях часто говорится о том, что дети остро чувствуют отношение взрослых и бессознательно перенимают их образ жизни, привычки и ценности. Родители для них - первый и самый важный пример, а воспитание - фундамент, на котором строится вся дальнейшая жизнь.

И пусть будущее наших детей начинается в хорошей, благополучной семье. Пусть будет выше родительская ответственность, забота и личный пример, которые формируют ту основу, которая определяет жизненный путь детей и их место в обществе.

А. АМАНЖОЛОВА, член комиссии по делам несовершеннолетних и защите их прав при акимате Буландынского района.

АҚПАРАТТЫҚ БЕТ – ИНФОРМАЦИОННАЯ СТРАНИЦА

«Адал полицей» республикалық акциясы аясында

Республикалық маңызы бар «Адал полицей» акциясы аясында Бұланды аудандық полиция бөлімінің бастығының жеке құраммен жұмыстар жөніндегі орынбасары Ернар Кайыржанов аудандық кітапхана қызметкерлері және оқырмандар арасында құқық бұзушылықтың алдын алу іс-шарасын өткізді.

Іс-шара барысында қатысушыларға құқықтық тәртіпті сақтау, қоғамдағы заңдылықты құрметтеу және адалдық қағидаларын ұстану маңыздылығы түсіндірілді. Сондай-ақ, тұрғындарға заңсыз іс-әрекеттерден, алаяқтықтан және құқыққа қарсы жағдайлардан сақ болу жөнінде кеңестер берілді.

Қатысушыларға ақпараттық материалдар мен буклеттер таратылып, сұрақтарға жеке жауаптар берілді. Іс-шараның мақсаты - қоғамдағы заңдылықты нығайту, тұрғындарды құқықтық сауаттылыққа үйрету және адалдыққа тәрбиелеу.

Сондай-ақ, жоғарыда аталмыш акциясы аясында полиция подполковнигі Ернар Қайыржанов аудандық мәдениет үйінде кездесу ұйымдастырды. Іс-шара барысында құқықтық тәртіпті сақтау, қоғамдағы заңдылықты құрметтеу және адалдық қағидаларын насихаттау бағытында ақпараттық түсіндірмелер берілді.

Қатысушылар акция аясында жасалған жұмыстар туралы танысып, өзекті сұрақтарын қойып, пікір алмасу мүмкіндігіне ие болды.

Бұланды АПБ.

В рамках республиканской акции «Честный полицейский»

ЗАҢ МЕН ТӘРТІП
Қауіпсіз Қазақстан үшін!

Заместитель начальника Буландынского отдела полиции по работе с личным составом Ернар Каиржанов провел мероприятие среди сотрудников районной библиотеки и читателей в рамках республиканской акции «Честный полицейский».

Во время акции участникам рассказали о важности соблюдения правопорядка, уважения законности в обществе и принципов честности. Также были даны рекомендации по защите от противоправных действий, мошенничества и других опасных ситуаций.

Участникам раздавали информационные материалы и буклеты, на все вопросы давались индивидуальные ответы. Цель мероприятия - укрепление законности в обществе, повышение правовой грамотности жителей и воспитание честности.

Аналогичная встреча была организована в районном Доме культуры, в ходе которой были предоставлены разъяснения по вопросам соблюдения правопорядка, уважения закона в обществе и пропаганды принципов честности. Участники ознакомились с проводимой работой в рамках акции, а также получили возможность задать актуальные вопросы и обсудить их.

Буландынский РОП.

Мемлекеттік қызметшілердің әдептілігі

Қазақстан Республикасы мемлекеттік қызметшілерінің Әдеп кодексіне сәйкес, мемлекеттік қызмет атқару қоғам мен мемлекет тарапынан көрсетілген ерекше сенімнің көрінісі болып табылады және мемлекеттік қызметшілердің моральдық-әдептік бейнесіне жоғары талаптар қояды. Сонымен қатар, Әдеп кодексінің нормаларына сәйкес мемлекеттік қызметшілер қарапайым болуы, жалпыға бірдей қабылданған моральдық-әдептік нормаларды сақтауы, өз әрекеттері мен мінез-құлқымен қоғам тарапынан сынға себеп болмауы тиіс.

Әдеп кодексінің нормаларын бұзудың алдын алу мақсатында мемлекеттік қызметші барлық қажетті шараларды қабылдауы қажет: еңбек және атқарушылық тәртіпті бұзбау, құқықтық тәртіпті және жол қозғалысы ережелерін сақтауы, әріптестерінің және келушілердің жеке және кәсіби қасиеттерін, сондай-ақ сыртқы келбетін талқыламауы, дауыс көтермеуі, кез келген адаммен жанжалдардан аулақ болуы, қоғамдық орындарда белгіленген мінез-құлық нормаларын сақтауы тиіс.

Ақмола облысы бойынша Мемлекеттік қазынашылық департаменті департамент пен аумақтық бөлімшелер қызметкерлері арасында әдептік және сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алу мақсатында уәкілетті органдар өкілдерінің қатысуымен семинарлар, дәрістер, ZOOM-кеңестер, дөңгелек үстелдер өткізіп, қызметтік әдеп нормаларының сақталуына мониторинг пен бақылау жүргізеді.

Сонымен қатар, мемлекеттік қызметшілердің әлеуметтік желілердегі аккаунттарына тұрақты негізде талдау жүргізіледі, онда қоғам тарапынан сын тудыратын компрометациялық фотосуреттердің, бейнематериалдардың және өзге де материалдардың орналастырылуы тексеріледі. Ұжымдағы моральдық-психологиялық ахуалдың жай-күйін және мемлекеттік қызметшілердің қызметтік әдеп нормаларын сақтауын бақылау мақсатында анонимді сауалнама жүргізіледі. Бұл өз кезегінде жағдайды бағалауға және сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға, қызметтік әдеп нормаларын бұзушылықтарды, оның ішінде мемлекеттік қызметтің беделін түсіретін тәртіптік теріс қылықтарды болдырмауға бағытталған шараларды әзірлеуге, сондай-ақ мемлекеттік қызметшілердің қызметтік әдепті сақтау жауапкершілігін арттыруға мүмкіндік береді.

Шын мәнінде, құқық бұзушылықтардың, оның ішінде мемлекеттік қызметшілер тарапынан қызметтік әдеп нормаларын бұзудың алдын алу және профилактикалық шаралардың тиімділігін арттыру ең алдымен мемлекеттік органның өз ішінде жүзеге асырылуы тиіс. Ал ұжымдағы қолайлы моральдық-психологиялық климат, әріптестер арасындағы ізгі қарым-қатынас әрбір мемлекеттік қызметшінің жұмысына оң әсер етіп, нәтижесінде мемлекеттік орган қызметінің тиімділігін арттырады.

Қазақстан Республикасы мемлекеттік қызметшілерінің Әдеп кодексі мемлекеттік органдарға қоғамның сенімін нығайтуға, мемлекеттік қызметтегі өзара қарым-қатынастың жоғары мәдениетін қалыптастыруға және мемлекеттік қызметшілердің әдепсіз мінез-құлық жағдайларының алдын алуға бағытталған.

Мемлекеттік қызметшілердің Әдеп кодексінің нормаларын қатаң сақтау тұтастай алғанда мемлекеттік аппаратқа деген халықтың сенімін арттыруға, өйткені қоғам мемлекеттік қызметшілердің өз кәсіби қызметінде барлық күш-жігерін, білімі мен тәжірибесін жұмсап, өз Отаны - Қазақстан Республикасына адал, әділ әрі бейтарап қызмет ететініне сенім артуға құқылы.

А. ҚАИРЖАНОВА, Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігі Қазынашылық комитетінің Ақмола облысы бойынша Қазынашылық департаментінің Әдеп жөніндегі уәкілі.

Что такое корь и чем она опасна?

Уважаемые родители! Мы просим Вас быть внимательными к своим детям.

В настоящее время эпидемиологическая ситуация по инфекционному заболеванию как корь не стабильна. В последние годы во многих странах Европы отмечается рост заболеваемости корью. Рост заболеваемости корью ВОЗ связывает с низким охватом вакцинации против кори. Это создаёт высокий риск завоза данной инфекции на территорию Казахстана и быстрого её распространения среди не привитого населения.

Что же такое корь и чем она опасна?

Корь - острое инфекционное заболевание, характеризующееся подъемом температуры до 38-40° С, общей интоксикацией, воспалительными явлениями со стороны слизистых глаз, носоглотки, верхних дыхательных путей, поэтапным появлением сыпи. Появляются общее недомогание, головная боль, снижение аппетита, нарушение сна.

Для периода высыпания характерно появление сливающейся сыпи в виде пятен розового или красного цвета. В первый день элементы сыпи появляются за ушами, на волосистой части головы, на лице и шее, верхней части груди; На второй день высыпания сыпь покрывает туловище и верхнюю часть рук; На третьи сутки элементы сыпи выступают на нижних конечностях, а на лице бледнеют. Источник инфекции – больной человек. Распространение вируса происходит воздушно-капельным путем, с капельками слюны, при чихании, кашле, разговоре. С потоком воздуха вирус может разноситься на значительное расстояние. Заражение может произойти при вдыхании воздуха в помещении, где незадолго до этого находился больной корью. Если человек не болел корью или не был привит от этой инфекции, то после контакта с больным заражение происходит практически в 100% случаев. Больной корью человек опасен для окружающих в течение 7-10 дней. Естественная восприимчивость людей очень высокая, после заболевания вырабатывается иммунитет на всю жизнь. Повторные заболевания корью крайне редки. При заболевании корью могут возникать довольно серьёзные осложнения. В их число входят воспаление легких (пневмония), воспаление среднего уха (отит), а иногда и такое грозное осложнение как энцефалит (воспаление мозга). Необходимо помнить о том, что после перенесенной кори на протяжении достаточно продолжительного периода времени (до 2-х месяцев) отмечается угнетение иммунитета, поэтому ребенок может заболеть каким-либо простудным или вирусным заболеванием, поэтому нужно оберегать его от чрезмерных нагрузок, по возможности — от контакта с больными детьми. Единственной надежной защитой от заболевания является вакцинация против кори, которая включена в Национальный календарь прививок.

Родителям рекомендуется: — проверить прививочный статус своего ребенка против кори, в случае отсутствия вакцинации – получить профилактическую прививку против кори; — ограничить участие в различных культурно-массовых мероприятиях, посещение игровых площадок в торгово-развлекательных центрах непривитых против кори детей;

Если Вы или Ваш ребенок заболели, необходимо: при появлении первых симптомов заболевания с катаральными явлениями (повышение температуры тела, головная боль, слабость) и сыпью необходимо обратиться к врачу, пройти обследование на корь и следовать всем его рекомендациям; в случае тяжелого состояния вызвать скорую медицинскую помощь; до прихода врача ограничить контакты с родственниками, знакомыми и другими людьми; при кашле и чихании прикрывать рот и нос, используя носовой платок или салфетку, чаще мыть руки водой с мылом; использовать средства защиты органов дыхания (например, маску или марлевую повязку); не заниматься самолечением!

Профилактика кори. Единственным доступным и эффективным методом борьбы с инфекцией является вакцинация. В соответствии с Национальным календарем профилактических прививок плановая вакцинация детям против кори проводится в возрасте 12 месяцев и повторно - в 6 лет. Также должны прививаться взрослые в возрасте 18-35 лет, не болевшие корью, не привитые ранее или не имеющие сведений о вакцинации против кори (иммунизация проводится двукратно с интервалом не менее 3-х месяцев между прививками). Вакцинация необходима всем контактировавшим с больным корью, у которых нет достоверных сведений о сделанной прививке против кори или перенесенной в прошлом кори. Вакцины против кори создают надежный иммунитет, сохраняющийся более 20 лет. Вакцинация предупреждает развитие кори, даже если она проведена во время ухудшения эпидемической ситуации.

Корь – опасная инфекция. Успейте защитить ребёнка!

А. ДАДИБАЕВА, врач-эпидемиолог Буландынской районной больницы.

Весенний паводок: готовность и меры

В связи с приближением весеннего периода на территории района возрастает риск возникновения паводковых ситуаций, связанных с активным таянием снега и возможным подъёмом уровня воды в реках и водоёмах.

ОЧС Буландынского района совместно с местными исполнительными органами на постоянной основе осуществляет мониторинг паводковой обстановки. В рамках профилактических мероприятий проводится очистка водоотводных каналов, арыков и водопропускных сооружений, а также принимаются меры по обеспечению беспрепятственного пропуска талых вод. Особое внимание уделяется населённым пунктам, находящимся в зоне возможного подтопления.

С населением проводится разъяснительная работа по соблюдению мер безопасности в паводковый период. Жителям рекомендуется своевременно очищать придомовые территории от снега, не допускать захламления арыков и водостоков, следить за состоянием хозяйственных построек и приусадебных участков. В случае угрозы подтопления гражданам необходимо заранее подготовить документы, предметы первой необходимости и соблюдать указания экстренных служб.

* * *

Чрезвычайную ситуацию лучше предупредить

С наступлением отопительного периода на территории Буландынского района традиционно возрастает риск возникновения пожаров и отравлений продуктами горения, связанных с нарушением правил эксплуатации отопительных приборов и печного оборудования.

ОЧС Буландынского района напоминает жителям о необходимости строгого соблюдения мер пожарной безопасности в быту. Особое внимание следует уделять исправности печного отопления, дымоходов и вентиляционных каналов. Перед началом и в течение отопительного сезона рекомендуется проводить их своевременную очистку, не допускать трещин в кладке печей и перегрева отопительных приборов.

Категорически запрещается использовать неисправные электрические обогреватели, оставлять их без присмотра, а также сушить одежду и другие горючие материалы вблизи источников тепла. При эксплуатации печей недопустимо применять легковоспламеняющиеся жидкости для розжига и складировать золу вблизи строений.

ОЧС Буландынского района призывает граждан быть внимательными и ответственными, соблюдать элементарные правила безопасности и незамедлительно сообщать о признаках пожара или задымления в экстренные службы. Соблюдение мер безопасности в отопительный период - залог сохранения жизни, здоровья и имущества.

* * *

Не рискуйте здоровьем и жизнью!

Нахождение на льду водоёмов в зимний и весенний периоды связано с повышенным риском для жизни и здоровья. В условиях перепадов температур прочность ледяного покрова снижается, что может привести к провалам под лёд.

При выходе на лёд необходимо убедиться в его прочности. Безопасным считается лёд толщиной не менее 10-12 сантиметров для одного человека. Особую опасность представляют участки вблизи берегов, камышей, мостов, мест сброса тёплой воды, а также зоны с течением.

Запрещается выходить на лёд в тёмное время суток и в условиях плохой видимости, а также находиться на льду в состоянии алкогольного опьянения. Недопустимо собираться группами в одном месте и подходить к промоинам и трещинам.

В случае возникновения опасной ситуации необходимо немедленно покинуть опасный участок и сообщить в экстренные службы. Соблюдение мер безопасности при нахождении на льду - залог сохранения жизни и здоровья.

ОЧС Буландынского района.